

Juridiska fakultetskansliet

Finansdepartementet

Remiss: Rapportering och utbyte av upplysningar om inkomster från digitala plattformar och vissa andra ändringar i EU:s direktiv om administrativt samarbete på direktskatteområdet

Juridiska fakultetsnämndens synpunkter

Med anledning av den omfattning och bredd av förändringar i lagstiftning som föreslås i promemorian har fakultetsnämnden i sitt remissvar huvudsakligen utrett frågor som föranleds av det utökade informationsutbytet. Även här har vissa frågor utretts i större omfattning än andra, vilket följer nedan. I den mån lagförändringarna föranleds av tekniska och digitala förutsättningar har dessa inte beaktats av fakultetsnämnden. Fakultetsnämnden tillstyrker förslaget som helhet och bedömer promemorians innehåll utgöra ett väl genomarbetat förslag.

I promemorian föreslås omfattande och detaljrika lagstiftningsförändringar. Allmänt kan den slutliga lagstiftningen upplevas som svåröverskådlig, vilket kan medföra tolknings- och tillämpningsproblem. Fakultetsnämnden anser att det exempelvis kan medföra tolkningsproblem för rapporteringspliktiga att avgöra när kontrolluppgift inte ska lämnas i enlighet med 4 § i 22 c kap SFL med anledning av att annan lämnat samma uppgift.

Lagstiftningen som behandlar informationsutbyte återfinns i dag i många olika lagar. Systematiken i lagstiftningen skulle stärkas av en mer sammanhållen reglering. Därför föreslår fakultetsnämnden att alla nuvarande lagar på sikt integreras genom att föras in i en och samma lag.

Den kontrolluppgiftsskyldighet som åläggs i promemorian har tillkommit som ett led i möjliggörande av informationsutbyte mellan medlemsstater och med tredje länder med vilka Sverige har avtal. Att förslaget genomförs för både gränsöverskridande och icke-gränsöverskridande händelser ställer sig fakultetsnämnden positiv till då det kan utvidga Skatteverkets insikt i skattskyldigas inkomster från försäljningar från och förmedlingar genom digitala plattformar även för nationell beskattning. Det finns flera mål i svenska domstolar som berör området, vilket visar på ett behov av denna typ av kontrolluppgifter.

Promemorians förslag berör rättsområdet för informationsutbyte mellan medlemsstater. I flera senare mål från EUD (se t.ex. C-682/15, C-437/19 och det ännu inte avgjorda målet

Juridiska fakultetsnämnden

C-694/20) har domstolen prövat frågan om tillämpning av de rättigheter som ges i Europeiska unionens stadga om de mänskliga rättigheterna i informationsutbytesprocesser. Stadgan har bedömts tillämplig i vissa av målen. Fakultetsnämnden är av bedömningen att det kan vara lämpligt att förklara i vilken mån stadgans rättigheter får betydelse för promemorians förslag.

I det följande övergår fakultetsnämnden till att diskutera några enskilda frågor i förslaget.

Tröskelvärden för undantag för rapportering av säljare (5.5.1)

Undantag för rapportering av säljare anges till 30 tillfällen och total ersättning om 2 000 EUR (s. 96). Det skulle behöva klargöras ytterligare hur tröskelvärdena ska tolkas och tillämpas utifrån om de ska tillämpas var för sig eller i kombination. Eftersom det skiljer sig en del mellan uthyrning av lägenhet, försäljning av bil eller försäljning av småsaker skulle kompletterande exempel kunna klargöra något. Ytterligare kan nämnas att det finns en diskrepans mellan de tröskelvärden som anges i förslaget och de som gäller enligt materiell nationell skatterätt. Exempelvis gäller för avyttring av personliga tillgångar i 52 kap IL där totalt 50 000 kr årligen utgör ett tröskelvärde för vad som är skattepliktig kapitalvinst. Tröskelvärdena är inte heller att jämföras med den definition av näringsverksamhet som finns i 13 kap IL. Fakultetsnämnden anser inte att de låga tröskelvärdena som anges i förslaget behöver vara fel, men de riskerar att resultera i omfattande överskottsinformation med merarbete för Skatteverket.

Sanktioner för plattformsoperatörer (5.9 och 5.10)

Fakultetsnämnden anser att förslaget avseende sanktioner för plattformsoperatörer är väl avvägt och ställer sig positivt till att regleringen av plattformsavgiften i stort följer den som gäller för särskilda avgifter i skatteförfarandelagen i allmänhet.

Fakultetsnämnden delar den bedömning som redovisas i förslaget rörande plattformsavgiftens förhållande till Europakonventionen (5.10, s. 137 ff). Plattformsavgiften är straffrättslig till sin karaktär, även om den i vissa enskilda fall kan komma att betraktas som så ringa att den därmed inte omfattas av straffrättsens kärnområde (jfr. Jussila mot Finland, ansökan nr. 73053/01(GC) 2006). Icke desto mindre torde påförande av plattformsavgift i de allra flesta fall vara så pass kännbart för de enskilda plattformsföretagen att de rättssäkerhetsgarantier som gäller på straffrättsens område torde vara tillämpliga fullt ut, i synnerhet då systematiska fel inträffar. Förslaget har också utformats med detta som utgångspunkt.

Möjligheten att öka sanktionsavgiften gradvis genom en andra och tredje plattformsavgift är positiv ur ett proportionalitetsperspektiv och skapar tydliga incitament till att rapportering sker i tid. Fakultetsnämnden har emellertid en synpunkt beträffande oklarheten rörande den tidpunkt då den tredje plattformsavgiften är aktuell. Detta kan med fördel förtydligas av rättssäkerhetsskäl.

Det kan vidare finnas anledning att överväga att införa någon form av incidentrapportering för plattformsföretagen till Skatteverket för de fall det uppstår tekniska problem som inte kan läggas företaget till last och som kan påverka fullgörandet av rapporteringsskyldigheten (fr. s. 133). På så vis kan de plattformsföretag som snabbt underrättar Skatteverket om tekniska problem som ligger utanför deras kontroll säkerställa att de får en hel eller delvis nedsättning av avgiften. Ett sådant förfarande kan

bidra till såväl förutsebarhet som stärkt proportionalitet beträffande påförandet av plattformsavgift. För att hel eller delvis befrielse ska kunna ske måste företaget visa att det vidtagit de åtgärder som krävs för de tekniska problemen till trots, fullgöra sin rapporteringsskyldighet så långt det är möjligt.

Vad beträffar utredning och kontroll av plattformar (s. 134) är det rimligt att revideringsmöjligheterna även utformas så att även trustar omfattas. Vidare bör det tydliggöras om detta omfattar även framväxande decentraliserade organisationsformer såsom *decentralized autonomous organizations* (DAO) eller *decentralized autonomous corporations* (DAC), vars rättsliga status kan vara oklar. Det kan vara lämpligt att sådana organisationsformer omnämns i förarbetena för att klargöra deras ställning i förhållande till det aktuella förslaget.

Skattesekretess och personuppgiftsskydd (5.11 och 5.12)

Vad beträffar frågor rörande sekretess och personuppgiftsskydd synes förslaget innehålla tillfredsställande garantier för enskildas rättighetsskydd samt informationssäkerhet. Det framstår emellertid något motsägelsefullt att det praktiska genomförandet av detta hos Skatteverket i form av utveckling och ändringar i it-system och arbetsrutiner, utbildning m.m. ska ske inom ramen för befintliga ekonomiska ramar (8.7, s. 186).

Fakultetsnämnden är därför av den mening att om ett effektivt rättighetsskydd och hög grad av informationssäkerhet ska kunna säkerställas bör Skatteverket få ytterligare resurser för detta, inte minst mot bakgrund av det väsentliga intresset att bibehålla och förstärka det starka förtroende som Skatteverket åtnjuter bland medborgarna. Säkerheten vid informationsöverföringen från plattformsföretagen till Skatteverket är vidare av betydelse även för de enskilda företagen.

Gemensamma revisioner (6.9)

En ny form av administrativt samarbete mellan skatteförvaltningar ska nu införas, s.k. gemensamma revisioner. Detta framstår som både motiverat och nödvändigt. Icke desto mindre för det med sig betydande risker för enskilda. Det förfarande som föreslås med en samordnande tjänsteman som övervakar de åtgärder som vidtas i den egna medlemsstaten framstår som tillfredsställande, även om det kan tänkas att ytterligare skyddsåtgärder måste införas. Vem som tar del av vilken information och på vilket sätt är viktiga frågor för vilka det måste föreligga tydliga dokumentationskrav hos Skatteverket, i synnerhet som tjänstemän från andra länder i vissa fall ska ges rätt att granska handlingar för vilka Skatteverket ansvarar. Detta kräver också tekniska lösningar, så att det går att spåra vem som har tagit del av vilken information för såväl transparens som ansvarsutkrävande. Hur säkerheten ska upprätthållas vid gemensamma revisioner kan kräva ytterligare reglering i form av t.ex. föreskrifter från Skatteverket. Detta kan anses komplettera det system med uppgiftsincidenter som föreslås (6.15).

Standarden ”kan antas vara relevant” (6.2)

Fakultetsnämnden vill framhålla att det är positivt att preciseringar av standarden ”kan antas vara relevant” sker för att undvika att informationsutbytet resulterar i s.k. ”fishing expeditions” (6.2, s. 148). Vikten av detta kan inte nog understrykas.

Tidsfrister och tidpunkter för rapportering (Bl.a. 5.5.5, 5.6.3, 5.7, 5.9.2 och 6.3)

Det finns flera tidsfrister och tidpunkter för rapportering som föreslås i promemorian. Fakultetsnämnden tillstyrker dessa och anser de vara väl avvägda utifrån möjligheter att

beakta dessa uppgifter i deklarationsprocessen och därmed ge skattskyldiga möjligheter att bemöta dessa uppgifter i det normala förfarandet. (Se t.ex. 5.5.5). Den förändring av tidsfrist för svar vid informationsutbyte på begäran som görs från sex månader till tre månader (som huvudregel) bör också anses positiv (6.3, s. 149). Visserligen får Skatteverket mindre tid att besvara en förfrågan från ett annat land, men med hänsyn till att det kan korta tiden för överväger de positiva resultaten ö.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jessika van der Sluijs. Yttrandet har beretts av universitetslektorerna Ulrika Gustafsson Myslinski och Katarina Fast Lappalainen. Föredragande har varit Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jessika van der Sluijs

Karolina Alveryd